

ปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

Problems on the Implementation of Teachers' Development Project with Professional Learning
Community (PLC) of the Schools under the Office of Chaiyaphum Primary Educational Service Area

อโนชา พลวงนอก¹ ดร.เพ็ญภา สุขเสริม²
Anocha Pluangnok¹, Dr.Pennapa Sukserm²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์การดำเนินงานโครงการ และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำนวน 1,000 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .226-.732 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .966 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test แบบ Independent Samples สำหรับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมที่ดำเนินต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ และด้านเงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ
2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การดำเนินงานโครงการต่างกันมีความเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิไม่แตกต่างกัน
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ ครูควรนำประเด็นปัญหาที่พบในการ

คำสำคัญ: ปัญหาการดำเนินงาน, ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

¹Master of Education Program in Educational Administration Chaiyaphum Rajabhat University

²กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

²Master of Education Committee in Educational Administration Program Chaiyaphum Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: อโนชา พลวงนอก, jarmpy888@gmail.com

รับเมื่อ 10 กรกฎาคม 2562 แก้ไข 31 กรกฎาคม 2562 ตอรับ 1 สิงหาคม 2562

ปฏิบัติงานด้านการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาข้อสรุปต่อปัญหาและร่วมกัน
แก้ไขปัญหา สถานศึกษาดูควรจัดเวลาว่างให้ครูผู้สอนตรงกันเพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนต่างระดับชั้นหรือต่างวิชาได้สนทนา
หารือและวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรม PLC และควรสร้างความเชื่อในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)
ให้บุคลากรในโรงเรียนยึดถือร่วมกันโดยการปรับบทบาทและสร้างความเชื่อชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพจากทุกภาคส่วน
ให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกันสำคัญ: ปัญหาการดำเนินงาน, ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ, สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาศายุมิ

ABSTRACT

This research aims to: 1) to study the level of the opinions towards the problems on the implementation of teachers' development project with Professional Learning Community (PLC) of the schools under Chaiphum Primary Educational Service Area Office (CPM PESAO), 2) to compare the level of the teachers' opinions towards the problems on the implementation of teachers' development project with PLC of the schools under CPM PESAO classified by the implementation experiences, and 3) to study the recommendation for the implementation of the teachers' development project with PLC of the schools under CPM PESAO. The samples were 1,000 teachers under CPM PESAO in the first semester of the academic year 2018. The sample size was determined by using Krejcie and Morgan table and then employed simple random sampling. The research instruments were 5-rating scale questionnaires with the discrimination range from .226 – .732 and the reliability of .966 and a structured interview. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation and the hypothesis was tested by using t-test (Independent Samples). The interviewing data were analyzed by using content analysis.

The research were as follows:

1. The level of the teachers' opinions on the implementation of the teacher development project with PLC of schools under CPM PESAO in overall was at a moderate level. When considering each aspect, it found that the highest mean scores were the activities that are essential to the PLC in the school, followed by the need to adjust the new structure of the learning school, and the conditions for changing organizational culture, respectively.
2. Teachers' opinions on the implementation of the teacher development project with PLC of the schools under the CPM PESAO classified by the PLC's implementation experiences not different and
3. Recommendation for the teachers' development project with the PLC of the schools under CPM PESAO are as follows: Teachers should share the teaching problems they encounter with their colleagues, and then discuss and analyze them to get a conclusion and help each other to solve the problems; schools should provide the teachers' free time to match their opportunity to share the ideas among the teachers of different levels and subjects and to discuss and plan the PLC activities together; schools should create the beliefs for the personnel in conducting the PLC to cooperate and adjusting the roles of all sectors in order to share vision.

Keywords: Problems on the Implementation, Professional Learning Community (PLC), The Office of Chaiphum Primary Educational Service Area

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) จะมุ่งบรรลุเป้าหมายในระยะ 5 ปี ที่จะสามารถต่อยอดในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาว ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยมีหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 คือ ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์ และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 4) จากความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจึงมีการออกกฎหมายว่าด้วยการศึกษาของชาติสำหรับใช้เป็นหลัก ในการปฏิรูปการศึกษา นอกจากนี้ยังมีกรปฏิรูปหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และปฏิรูปการเรียนรู้ภายใต้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยให้การศึกษาเป็นตัวจักรในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาวิกฤตในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยรีบด่วน และต้องเป็นการแก้ไขที่ให้ผลที่ยั่งยืน การที่โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สำคัญ ในการพัฒนาจัดการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพสูงขึ้น การบริหารงานโรงเรียนปัจจุบัน จึงมีเป้าหมายที่มุ่งปลูกฝังอบรม พัฒนาคุณภาพการศึกษา และชีวิตของนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ ต้องมีการพัฒนาทั้งทางร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน เพื่อผลิตสมาชิกที่มีคุณภาพให้กับสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 12-13) เนื่องจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากกรปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกัน และสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17, ออนไลน์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1-เขต 3 มีหน้าที่ดูแลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดชัยภูมิ และจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำซึ่งจากการทดสอบวัดคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ (O-NET) ในจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2560 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ย 39.55 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ย 35.38 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดชัยภูมิอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ยังไม่น่าพอใจต้องได้รับการพัฒนาอย่างยิ่ง (สถาบัน ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2560, ออนไลน์) และการเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนใน สังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย เดิมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการ ลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้เพื่อช่วย ผู้เรียนให้บรรลุผลได้ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อมๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน ดังนั้นการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้าม “สารวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่ง

ศตวรรษที่ 21” ซึ่งครูจะเป็นผู้สอนไม่ได้แต่ต้องให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ที่ฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนสิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้คือชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ ซึ่งเกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูแต่ละคนนั่นเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, คำนำ) นั่นคือ ในการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูจึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการอำนวยความสะดวกต่อการนำทางและทำให้กระบวนการความร่วมมือง่ายขึ้น บทบาทของผู้บริหารจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จต่อแบบแผนความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่ง Stronge (1988, หน้า 32-33) ได้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนารูปแบบองค์กรแห่งการเรียนรู้ว่าผู้บริหารต้องมีความรับผิดชอบต่อการมีวิสัยทัศน์ การฟื้นฟูพันธกิจ การชี้แนะปฏิบัติตามหลักสูตรและการสอน การสนับสนุนบรรยากาศทางบวก (Positive Climate) จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานตามนโยบาย ได้แก่ 1) กิจกรรมที่จำเป็นต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา 2) ความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ และ 3) เงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนาตามโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิตามความคิดเห็นของข้าราชการครูอยู่ในระดับใด
2. ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์การดำเนินงานโครงการแตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิมีอะไรบ้าง

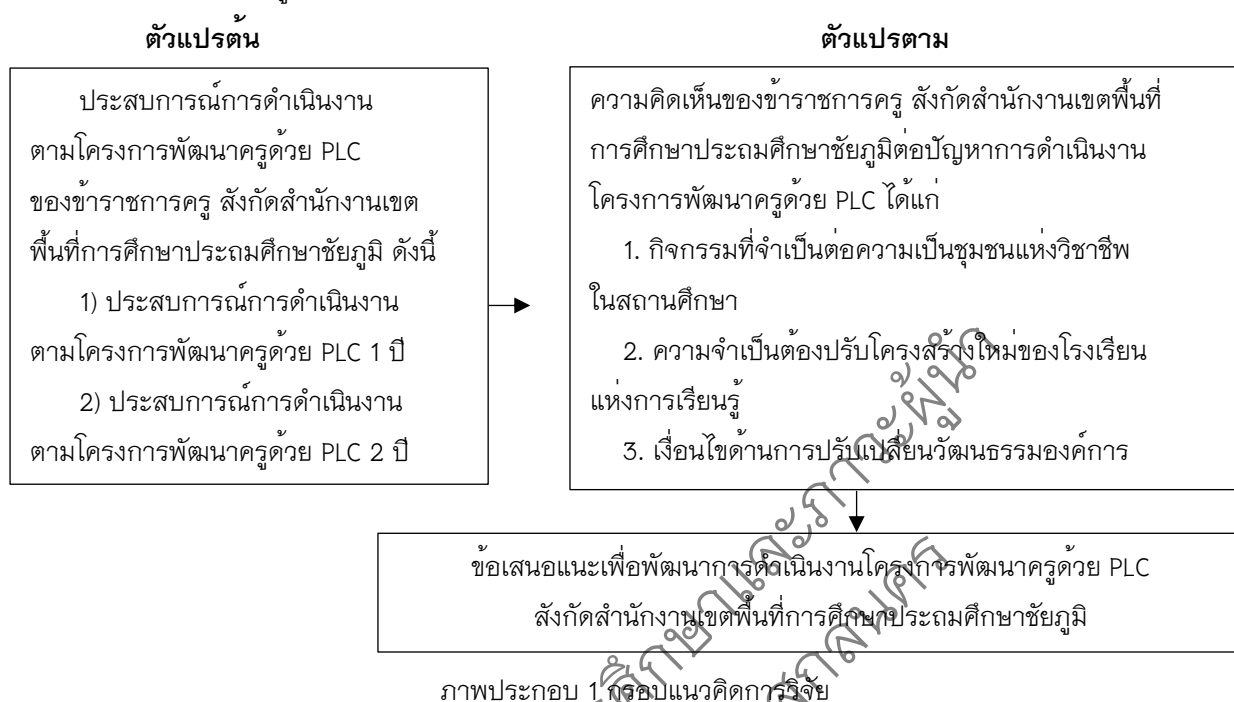
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์การดำเนินงานโครงการ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ตัวแปรที่วิจัย ตัวแปรต้น คือประสบการณ์การดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ประกอบด้วย 1) ประสบการณ์การดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC 1 ปี และ 2) ประสบการณ์การดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC 2 ปี ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นของ

ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ประกอบด้วย 1) กิจกรรมที่จำเป็นต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา 2) ความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ และ 3) เงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 555 คน และครูผู้สอน จำนวน 7,273 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 7,828 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,000 คน
2. กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) โดยผู้วิจัยดำเนินการเพื่อหากลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด จำนวน 7,828 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 1,000 คน ขั้นตอนที่ 2 แบ่งกลุ่มประชากร จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ขั้นตอนที่ 3 ลุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .226-.732 ค่าความเชื่อมั่น .966 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นลักษณะสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบ ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น 1,000 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง จำนวน 10 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test แบบ Independent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมที่จำเป็นต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ และด้านเงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ตามลำดับ

1.1 ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ด้านกิจกรรมที่จำเป็นต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การร่วมมือรวมพลังของครูผู้สอน ผู้บริหารศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รองลงมาได้แก่ การอภิปรายสรุปและเลือกวิธีการแก้ปัญหาหรือพัฒนาที่เหมาะสม และการร่วมกันคัดเลือกประเด็นที่จะแก้ปัญหาหรือพัฒนา ตามลำดับ

1.2 ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ด้านความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีโครงสร้างการบริหารงานที่สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีการวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน และบทบาทของบุคลากรในโรงเรียนมีความยืดหยุ่นและต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มากกว่าการยึดตามสายงานที่ลดหล่น ตามลำดับแบบราชการ ตามลำดับ

1.3 ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ด้านเงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมด้านการเรียนรู้เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร รองลงมาได้แก่ การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และการหาข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ขึ้นใหม่ ทำให้การพัฒนาไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการ พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การดำเนินงานโครงการต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ มีดังนี้ ด้านกิจกรรมที่จำเป็นต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา ครูควรนำประเด็นปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานด้านการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของครูผู้สอน มาแลกเปลี่ยน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา เพื่อให้ได้ข้อสรุปต่อปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหา ด้านความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดเวลาว่างให้ครูผู้สอนตรงกันเพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนต่างระดับชั้นหรือต่างวิชา ได้สนทนาหารือและวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรม PLC และด้านเงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ ควรสร้างความเชื่อในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC) ให้บุคลากรในโรงเรียนยึดถือร่วมกันโดยการปรับบทบาทและสร้างความเชื่อชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพจากทุกภาคส่วนให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมที่จำเป็นต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ และด้านเงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก PLC ต้องมีการรวมตัวกันของครูในโรงเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการพัฒนาวิธีการที่ทำงานให้นักเรียนเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นวงจรไม่รู้จบ โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ครูต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนทั้งระบบโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัสวดี ทองฉาย (2553, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า มีการพัฒนาตนเองจากแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์การเข้าร่วมโครงการ พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การดำเนินงานโครงการต่างกันมีความเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็นของครูต่อปัญหาการดำเนินงาน สอดคล้องกับ ฉัตรชัย ทองเจริญ (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี พบว่า คุณลักษณะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี ตามการรับรู้ของครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เมื่อเปรียบเทียบกันโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ ด้านกิจกรรมที่จำเป็นต่อความเป็นชุมชนแห่งวิชาชีพในสถานศึกษา ครูควรนำประเด็นปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานด้านการสอนที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของครูผู้สอน มาแลกเปลี่ยน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา เพื่อให้ได้ข้อสรุปต่อปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหาจากปัญหาที่แก้ไขง่ายไปสู่ปัญหาที่แก้ไขยาก ด้านความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างใหม่ของโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาควรจัดเวลาว่างให้ครูผู้สอนตรงกันเพื่อเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนต่างระดับชั้นหรือต่างวิชาได้สนทนาหารือและวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรม PLC และด้านเงื่อนไขด้านการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ ควรสร้างความเชื่อในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (PLC)

ให้บุคลากรในโรงเรียนยึดถือร่วมกันโดยการปรับบทบาทและสร้างความเชื่อชุมชนแห่งการเรียนรู้จากทุกภาคส่วนให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุลลี ศรียะโคตร (2557, หน้า 33) ที่กล่าวว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร ต้องทุ่มเทความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษาเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ภายใต้การมีส่วนร่วมของทุกคน สอดคล้องกับ การ์รันต์ เพซรี (2555, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรและครู ควรมีหลักการที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าแก่ครูต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทุกด้าน มีรูปแบบที่หลากหลายให้เลือกตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ของครู สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการได้จริงและผลการพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ผู้เรียน สอดคล้องกับ คุณ จันทพรประทีป (2552, หน้า 10) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรมีอยู่หลายวิธี ไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ผู้บริหารองค์กร หน่วยงานสามารถคิดวิธีการหรือนำวิธีการใดก็ได้ที่มีความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานมาใช้เพื่อให้พัฒนาบุคลากรของโรงเรียน คือ การพัฒนาโดยการประชุมการพัฒนาโดยกระบวนการฝึกปฏิบัติงาน การพัฒนาโดยกระบวนการบริหาร และการพัฒนาโดยการส่งไปศึกษาต่อ และสอดคล้องกับ กรองทิพย์ นาควิเชตร (2560, หน้า 72) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ 5 ประการ 1) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม เน้นการแบ่งอำนาจการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้เกี่ยวข้อง 2) การเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ของนักศึกษา 3) การมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกันนำไปสู่แบบแผนพฤติกรรมที่ทุกคนปฏิบัติ 4) มีเงื่อนไขและสภาพการณ์ที่สนับสนุน ทั้งด้านกายภาพ โครงสร้างการติดต่อสื่อสาร เวลา สถานที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในบรรยากาศการยอมรับและไว้วางใจกัน เปิดใจรับข้อมูลย้อนกลับ 5) มีแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกันนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการร่วมมือร่วมพลังของครูผู้สอน ผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำ PLC
- 1.2 ควรมีโครงสร้างการบริหารงานที่สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน
- 1.3 ควรมีการส่งเสริมด้านการเรียนรู้เพื่อการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ
- 2.2 ควรมีการศึกษาวิธีการเชิงคุณภาพในการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ
- 2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาครูด้วย PLC ในระดับต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้: คนอุดมศึกษาสุจริตดีดชอบ. 23(2); 67-79.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ. 2553. สืบค้นได้จาก: <http://www.moe.go.th/moe/th/office/powerMOE2556.pdf>. (วันที่ 13 มีนาคม 2561).

- _____. (2560). คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนกระบวนการ “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ”
สู่สถานศึกษา (Professional Learning Community). สืบค้นได้จาก:
<http://www.ben.ac.th/main/content/download/1/PLC.pdf>. (วันที่ 13 มีนาคม 2561).
- การันต์ เพชร. (2555). ความต้องการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คุณ จันทระประทักษิ. (2552). การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสสะเวียร์
อำเภอเซนต์ฟรังซิสจังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุลลีย์ ศรีษะโคตร. (2557). บรรยากาศขององค์กรที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฉัตรชัย ทองเจริญ. (2556). คุณลักษณะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2560). ค่าสถิติระดับโรงเรียน แยกตามมาตรฐานการเรียนรู้. สืบค้นได้จาก:
www.niets.or.th. (วันที่ 30 เมษายน 2560).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (ม.ป.ป.). แนวทางการขับเคลื่อน PLC สู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
Thailand 4.0 สพม. 17. สืบค้นได้จาก:
<http://www.sesa17.go.th/site/images/PLC-Sesa17-guide-2560.pdf>. (วันที่ 21 มีนาคม 2561).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. สืบค้นได้จาก:
https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422. (วันที่ 18 มีนาคม 2561).
- สุรัสสา ทองฉาย. (2553). สภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาดนเองจากแหล่งเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา:
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Stronge, J. H. (1988). A position in transition? *Principal*, 67(5), 32-33.